

LIETUVOS RESPUBLIKOS
NACIONALINIO PLĖTROS BANKO ĮSTATYMO NR. XIV-3098 PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2026 m.

d. Nr.

Vilnius

**1 straipsnis. Lietuvos Respublikos nacionalinio plėtros banko įstatymo Nr. XIV-3098
nauja redakcija**

Pakeisti Lietuvos Respublikos nacionalinio plėtros banko įstatymą Nr. XIV-3098 ir jį išdėstyti
taip:

„LIETUVOS RESPUBLIKOS
NACIONALINIO PLĖTROS BANKO
ĮSTATYMAS

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis ir taikymas

1. Šis įstatymas nustato nacionalinio plėtros banko (toliau – NPB) statusą, valdymą, veiklą, priežiūrą ir atsakomybę už reikalavimų, taikomų NPB veiklai, pažeidimus.

2. Lietuvos Respublikos bankų įstatymas NPB taikomas tiek, kiek nurodyta šiame įstatyme.

3. Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatymas, Lietuvos Respublikos akcinių bendrovių įstatymas, Lietuvos Respublikos finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatymas ir kiti finansų rinkas ir finansines paslaugas reglamentuojantys įstatymai taikomi tiek, kiek šiame įstatyme nenustatyta kitaip.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Balansinė veikla** – nacionalinio plėtros banko veikla, kurią jis vykdo nuosavomis ir (ar) skolintomis lėšomis siekdamas valstybės jam keliamų tikslų bei įgyvendindamas jos lūkesčius.

2. **Finansų tarpininkas** – juridinis asmuo, atrinktas konkrečiai skatinamajai finansinei priemonei įgyvendinti.

3. **Fondų fondas** – fondas skatinamajai finansinei priemonei ar kelioms skatinamosioms finansinėms priemonėms įgyvendinti, taip pat dotacijoms ir (ar) subsidijoms, kuriomis prisidedama prie nacionalinio plėtros banko įgyvendinamų skatinamųjų finansinių priemonių, teikti.

4. **Mandatinė veikla** – nacionalinio plėtros banko veikla, kurią jis vykdo valstybės biudžeto ir (arba) savivaldybių biudžetų, ir (arba) Europos Sąjungos, ir (arba) kitų tarptautinių finansų institucijų lėšomis pagal fondų fondų ir (ar) skatinamųjų finansinių priemonių finansavimo sutartis.

5. **Nacionalinis plėtros bankas** – finansų įstaiga, kuriai šiame įstatyme nustatyta tvarka suteikta teisė vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą.

6. **Nacionalinio plėtros banko veikla** – nacionalinio plėtros banko vykdoma skatinamojo finansavimo veikla ir kita veikla, skirta nacionalinio plėtros banko funkcijoms vykdyti.

7. **Skatinamoji finansinė priemonė** – paskolų, garantijų, investicijų į nuosavą kapitalą arba kita panaši finansinė priemonė, kuriai finansuoti ir (ar) įgyvendinti skirtos lėšos ar jų dalis grįžta ir pakartotinai naudojamos skatinamojo finansavimo veiklai vykdyti.

8. **Skatinamojo finansavimo veikla** – skatinamųjų finansinių priemonių įgyvendinimas nacionaliniam plėtros bankui vykdant mandatinę ir balansinę veiklas valstybės veiklos srityse, kuriose būtina skatinti ekonominę, socialinę plėtrą, tačiau kurių finansavimas rinkos sąlygomis yra nepakankamas ir (ar) neoptimalus.

9. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip apibrėžiamos arba vartojamos Bankų įstatyme, Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatyme, Finansinių ataskaitų audito ir kitų užtikrinimo paslaugų įstatyme, Finansų įstaigų įstatyme, Lietuvos Respublikos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos įstatyme, Lietuvos Respublikos pranešėjų apsaugos įstatyme, Lietuvos Respublikos ūkinių bendrijų įstatyme ir Lietuvos Respublikos valstybės informacinių išteklių valdymo įstatyme, Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatyme, Lietuvos Respublikos vystomojo bendradarbiavimo ir humanitarinės pagalbos įstatyme.

3 straipsnis. NPB teisinė forma

NPB teisinė forma gali būti tik akcinė bendrovė arba uždaroji akcinė bendrovė, kurios buveinė yra Lietuvos Respublikoje. Visos NPB akcijos nuosavybės teise priklauso Lietuvos valstybei.

II SKYRIUS

SKATINAMOJO FINANSAVIMO POREIKIO VERTINIMAS IR JO PERŽIŪRA

4 straipsnis. Skatinamojo finansavimo poreikio vertinimas ir jo peržiūra

1. Skatinamojo finansavimo veikla turi būti pagrįsta skatinamojo finansavimo poreikio vertinimu arba NPB atliekamam rinkos tyrimu, kuriais nustatomas finansavimo rinkos sąlygomis nepakankamumas ir (ar) neoptimalumas, įskaitant investicijų poreikį, (toliau – skatinamojo finansavimo poreikio vertinimas). Skatinamojo finansavimo poreikio vertinimas ir jo peržiūra atliekami Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Skatinamojo finansavimo poreikio vertinimas neatliekamas, kai yra atliktas išankstinis (*ex ante*) finansinių priemonių vertinimas arba kiti vertinimai, įskaitant tarptautinių organizacijų atliktus

vertinimus, kuriuos atliekant nustatytas finansavimo rinkos sąlygomis nepakankamumas ir (ar) neoptimalumas ir apskaičiuotas investicijų poreikis.

3. Vyriausybės nustatyta tvarka atlikus skatinamojo finansavimo poreikio vertinimo peržiūrą ir nustačius, kad konkrečioje valstybės veiklos srityje finansavimas rinkos sąlygomis yra pakankamas ir (ar) optimalus, skatinamojo finansavimo veikla šioje valstybės veiklos srityje toliau vykdoma tik tiek, kiek tai būtina pradėti veiklai užbaigti.

III SKYRIUS

PAVEDIMAS VYKDYTI SKATINAMOJO FINANSAVIMO VEIKLĄ IR JO

PANAIKINIMAS

5 straipsnis. Pavedimas vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą ir jo panaikinimas

1. Finansų įstaigai, atitinkančiai šio įstatymo 3 straipsnyje ir V skyriaus antrajame skirsnyje nustatytus reikalavimus, vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą finansų ministro argumentuotu teikimu paveda Vyriausybė (toliau – pavedimas vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą).

2. Finansų įstaiga, turinti pavedimą vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą, tokią veiklą gali pradėti vykdyti tik gavusi NPB veiklos licenciją šio įstatymo 9 straipsnyje nustatyta tvarka ir registruodamasi Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje teikiamuose steigimo dokumentuose nurodžiusi, kad veikia kaip NPB. Jeigu NPB veiklos licencija išduodama ne steigiamai finansų įstaigai, skatinamojo finansavimo veiklą ji gali pradėti vykdyti tik gavusi NPB veiklos licenciją ir įregistravusi atitinkamus steigimo dokumentų pakeitimus Juridinių asmenų registro informacinėje sistemoje. Finansų įstaiga, kuri veikia kaip NPB, kitas licencines finansines paslaugas gali teikti tik gavusi atitinkamas tokių finansinių paslaugų teikimo licencijas.

3. Vyriausybė finansų ministro argumentuotu teikimu panaikina pavedimą vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą, esant bent vienam iš nurodytų pagrindų:

1) atlikus šio įstatymo 4 straipsnyje nurodytą vertinimą ar jo peržiūrą nustatoma, kad visose valstybės veiklos srityse finansavimas rinkos sąlygomis pakankamas ir (ar) optimalus;

2) finansų įstaiga per vienus metus nuo pavedimo vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą davimo dienos ne pradėjo vykdyti šios veiklos;

3) priežiūros institucija panaikina NPB veiklos licenciją šio įstatymo 10 straipsnyje nustatyta tvarka;

4) yra priimtas sprendimas reorganizuoti ar likviduoti NPB;

5) NPB nebeatitinka šio įstatymo 3 straipsnyje ir V skyriaus antrajame skirsnyje nustatytų reikalavimų;

6) NPB Finansų ministerijai pateikia prašymą panaikinti pavedimą vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą.

4. Finansų ministerija apie Vyriausybės sprendimą panaikinti pavedimą vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos praneša NPB ir priežiūros institucijai, o ši šio įstatymo 10 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatytu pagrindu panaikina NPB veiklos licenciją.

5. Vyriausybė, priimdama šio straipsnio 3 dalyje nurodytą sprendimą, sprendžia dėl esamų sutartinių ar kitų įsipareigojimų, susijusių su skatinamojo finansavimo veikla, vykdymo perleidimo kitam šio įstatymo reikalavimus atitinkančiam NPB, o jo nesant – kitai finansų įstaigai.

IV SKYRIUS

NPB TIKSLAI, UŽDAVINIAI, VEIKLOS PRINCIPAI IR FUNKCIJOS

6 straipsnis. NPB tikslai ir uždaviniai

1. NPB tikslai yra vykdant skatinamojo finansavimo veiklą siekti investicijų, taip pat prisidėti prie valstybės ir regionų ekonominės bei socialinės plėtros.

2. NPB uždaviniai:

- 1) investuoti į finansiškai gyvybingus projektus;
- 2) skatinti ilgalaikį finansiškai gyvybingų projektų finansavimą iš įvairių finansavimo šaltinių;
- 3) prisidėti prie patikimos investicinės aplinkos kūrimo;
- 4) skatinti valstybės ir regionų ekonominę bei socialinę plėtrą.

7 straipsnis. NPB veiklos principai

1. NPB, vykdydamas skatinamojo finansavimo veiklą, turi laikytis šių principų:

- 1) papildomumo – skatinamosios finansinės priemonės įgyvendinamos tik kai finansų rinkoje neužtikrinamas pakankamas finansavimas arba kai privataus ir viešojo sektoriaus subjektai rinkos sąlygomis pakankamo finansavimo negautų;
- 2) privataus sektoriaus įtraukimo – skatinamosios finansinės priemonės, įgyvendinamos vykdyant balansinę veiklą, turi būti įgyvendinamos taip, kad pritrauktų papildomo privataus kapitalo ir sudarytų sąlygas pritraukti privačių investicijų ar jas padidinti, kai rinkos sąlygomis neinvestuojama arba investicijos būtų nepakankamos, kartu užtikrinant, kad NPB dalyvavimas skatinamojo finansavimo veikloje neišstums privataus sektoriaus;
- 3) finansų rinkos stiprinimo – skatinamosios finansinės priemonės turi būti įgyvendinamos taip, kad didintų finansų rinkų efektyvumą, skatintų finansų rinkos dalyvių gebėjimų ir pasiūlos augimą bei prisidėtų prie skatinamųjų finansinių priemonių ir finansinių paslaugų plėtros;

4) nepriklausomumo – NPB sprendimai dėl skatinamojo finansavimo veiklos vykdymo priimami remiantis objektyviais ekonominiais, finansiniais ir rizikos vertinimo kriterijais, išskyrus atvejus, kai vykdant mandatinę veiklą asignavimų valdytojai nustato kitokias sąlygas;

5) skaidrumo – taikomi gerąsias tarptautines praktikas atitinkantys skaidrumo standartai ir bendradarbiaujama su atsakingomis nacionalinėmis ir Europos Sąjungos institucijomis, siekiant užtikrinti veiklos skaidrumą, korupcijos ir sukčiavimo, pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją ir atsakingai vertinant politiškai pažeidžiamiems (paveikiamiems) asmenims teikiamo finansavimo keliamas rizikas;

6) efektyvaus viešųjų lėšų valdymo – skatinamojo finansavimo veikla nukreipta į tas sritis, kuriose nustatytas finansavimo rinkos sąlygomis nepakankamumas ir (ar) neoptimalumas, o veikla vykdoma tik tiek, kiek reikia šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytiems tikslams pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti;

7) mandatinės veiklos ir balansinės veiklos sinergijos – vykdant skatinamojo finansavimo veiklą siekiama mandatinės veiklos ir balansinės veiklos derinimo, užtikrinant jų papildomumą.

8 straipsnis. NPB funkcijos

1. NPB atlieka šias funkcijas:

1) veikdamas kaip finansų įstaiga pagal Finansų įstaigų įstatymą, įgyvendina skatinamąsias finansines priemones tiesiogiai arba per NPB atrinktus finansų tarpininkus ir (ar) valdo fondų fondus;

2) pritraukia privačių lėšų skatinamojo finansavimo veiklai vykdyti;

3) atlieka skatinamojo finansavimo poreikio vertinimą, rengia poveikio strategijas ir NPB nustatyta tvarka vykdo investicijų, finansuotų projektų rezultatyvumo bei poveikio stebėseną ir vertinimą;

4) veikdamas pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymą, teikia dotacijas ir (ar) subsidijas, kuriomis prisidedama prie NPB įgyvendinamų skatinamųjų finansinių priemonių;

5) teikdamas finansavimą atlieka skatinamųjų finansinių priemonių rizikų ir ekonominio pagrįstumo vertinimą NPB nustatyta tvarka;

6) viešina informaciją apie įgyvendinamas skatinamąsias finansines priemones;

7) prisideda prie finansų ir kapitalo rinkų ekosistemos kūrimo Lietuvoje;

8) konsultuoja viešojo ir privataus sektorių subjektus, siekiančius gauti finansavimą, finansiškai tvarių projektų parengimo ir jų įgyvendinimo klausimais, taip pat teikia pagalbą tvariųjų finansų srityje;

9) vykdydamas mandatinę veiklą įgyvendina skatinamąsias finansines priemones vystomojo bendradarbiavimo srityje;

10) kitas funkcijas, kurios reikalingos šio įstatymo 6 straipsnyje nustatytiems NPB tikslams pasiekti ir uždaviniams įgyvendinti.

2. Kai įgyvendinant skatinamąją finansinę priemonę kartu teikiama dotacija ir (ar) subsidija, ji laikoma skatinamosios finansinės priemonės dalimi. Šioms dotacijoms ir (ar) subsidijoms skirta suma negali būti didesnė negu pusė skatinamajai finansinei priemonei įgyvendinti skirtų lėšų sumos.

3. NPB negali teikti finansavimo šiems politiškai pažeidžiamiems (paveikiamiems) asmenims – Ministrui Pirmininkui, Vyriausybės kancleriui ir jo pirmajam pavaduotojui, ministrui, viceministrui, ministerijos kancleriui, ir kitam pasirinktam ir priimtam į pareigas politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojui ir jų artimiesiems šeimos nariams, taip pat juridiniams asmenims, kuriuose šie politiškai pažeidžiami (paveikiami) asmenys yra naudos gavėjai.

4. NPB skatinamajai finansinei priemonei įgyvendinti gali steigti NPB patronuojamąsias (dukterines) įmones, kurios suprantamos taip, kaip nurodyta Akcinių bendrovių įstatymo 5 straipsnyje. NPB gali būti ir kitų juridinių asmenų steigėjas ir (ar) dalyvis, gali veikti kaip komandinės ūkinės bendrijos tikrasis narys.

5. NPB, siekdamas užtikrinti skatinamojo finansavimo poreikio vertinimą, skatinamųjų finansinių priemonių įgyvendinimą ir rizikų valdymą, dotacijų ir (ar) subsidijų, kuriomis prisidedama prie NPB įgyvendinamų skatinamųjų finansinių priemonių, teikimą, finansavimo tinkamumo vertinimą, taip pat pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją, tarptautinių sankcijų taikymą bei su tuo susijusių rizikų vertinimą, turi teisę gauti iš informacinių sistemų ir kitų oficialių šaltinių:

1) duomenis ir informaciją, kurie reikalingi nurodytų priemonių pareiškėjų, jų atstovų ir dalyvių (toliau kartu – pareiškėjai) tapatybei nustatyti, pareiškėjų finansinei padėčiai ir kreditingumui įvertinti, pareiškėjų atitikčiai nurodytų priemonių įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytiems pareiškėjų tinkamumo reikalavimams įvertinti, pareiškėjų NPB pateiktų duomenų teisingumui patikrinti, taip pat duomenis apie pareiškėjų naudos gavėjus, valdymo organus, pareiškėjų registracijos faktą, teisinį statusą, veiklos pobūdį, politiškai pažeidžiamus (paveikiamus) asmenis ir tarptautinių sankcijų taikymą jiems, reikalingus pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevenciją bei tarptautinių sankcijų įgyvendinimą reglamentuojančiuose teisės aktuose nustatytoms pareigoms atlikti;

2) duomenis apie pareiškėjų, naudos gavėjų apkaltinamuosius nuosprendžius ir nusikalstamas veikas;

3) agreguotus statistinius duomenis apie atitinkamoje valstybės veiklos srityje veikiančių ūkio subjektų finansavimo prieinamumą, finansavimo apimtį, investicijų poreikį, negauto finansavimo atvejus, eksporto apimtį ir kitus su rinkos finansavimo trūkumo vertinimu susijusius rodiklius, reikalingus rinkos tyrimams atlikti ir skatinamojo finansavimo poreikiui įvertinti.

6. NPB gali turėti sąskaitų Lietuvos banke, taip pat depozitinių sąskaitų kredito įstaigose, įsteigtose Lietuvos Respublikoje ar kitose Europos Sąjungos ar Europos ekonominės erdvės valstybėse, o trečiosiose valstybėse – tik tais atvejais, kai tai būtina NPB veiklai vykdyti ir užtikrinama pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikų kontrolė.

V SKYRIUS

NPB VEIKLA, JOS ORGANIZAVIMAS, VALDYMAS, PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ UŽ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMUS

PIRMASIS SKIRSNIS

NPB VEIKLOS REIKALAVIMAI

9 straipsnis. NPB veiklos licencija

1. Steigiama ar veikianti finansų įstaiga, turinti pavedimą vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą ir norėdama gauti NPB veiklos licenciją, priežiūros institucijai turi pateikti šioje dalyje nurodytus ir kitus priežiūros institucijos nustatytus dokumentus, duomenis ir (ar) informaciją:

1) prašymą išduoti NPB veiklos licenciją, kuriame nurodoma Vyriausybės nutarimo, kuriuo jam pavesta vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą, data ir numeris;

2) NPB vadovų, kuriems rinkti ar skirti turi būti gautas priežiūros institucijos leidimas, sąrašą, taip pat priežiūros institucijos nustatytus dokumentus, reikalingus šių asmenų tinkamumui pagal Bankų įstatymo 34 straipsnio 2–8, 12, 13, 15 ir 16 dalių nuostatas įvertinti;

3) dokumentus, kuriais patvirtinama, kad finansų įstaiga turi šiame įstatyme nustatytą NPB minimalų nuosavą kapitalą;

4) pirmųjų 3 metų NPB veiklos planą;

5) valdymo ir organizacinės struktūros aprašymą, įskaitant informaciją apie rizikos valdymo sistemą ir atlyginimų nustatymo politiką;

6) apskaitos politikos aprašo projektą ir detalų apskaitos sistemos aprašymą;

7) dokumentus ir informaciją, kuriais patvirtinama, kad finansų įstaiga turi savo vykdomos skatinamojo finansavimo veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui reikalingus žmogiškuosius, techninius, informacinius ir organizacinius išteklius, įskaitant vidaus kontrolės sistemą, kompetentingą personalą, technines, informacines ir technologines priemones, užtikrinančias informacijos, duomenų ir procesų saugumą, veiklai vykdyti reikalingas patalpas ir turto draudimą, ir atitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus NPB veiklos licencijai gauti.

2. Priežiūros institucija turi teisę, įvertinusi planuojamos skatinamojo finansavimo veiklos pobūdį, mastą ir galimas rizikas, patikrinti vietoje, ar finansų įstaiga yra pasirengusi vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą ir atitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytus reikalavimus.

3. Priežiūros institucijos prašymu valstybės ir savivaldybės institucijos ir įstaigos, taip pat kiti asmenys privalo ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos jai pateikti turimą informaciją apie finansų įstaigos vadovus, susijusią su NPB prašymu išduoti NPB veiklos licenciją, nustatytus įstatymų ir kitų teisės aktų pažeidimus, atliktų tikrinimų ir revizijų išvadas bei kitą informaciją, kuri priežiūros institucijai reikalinga finansų įstaigos atitikčiai šio straipsnio 5 dalyje nustatytiems reikalavimams įvertinti, priimant sprendimą dėl NPB veiklos licencijos išdavimo.

4. Priežiūros institucija privalo išnagrinėti jai pateiktus dokumentus ir priimti sprendimą dėl NPB veiklos licencijos išdavimo arba atsisakymo ją išduoti ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo finansų įstaigos prašymo išduoti NPB veiklos licenciją gavimo dienos, *mutatis mutandis* taikydama Lietuvos Respublikos Lietuvos banko įstatymo 43¹ straipsnio nuostatas.

5. NPB veiklos licencija finansų įstaigai išduodama tik tuo atveju, kai ji yra nustačiusi ir taiko patikimą, savo vykdomos skatinamojo finansavimo veiklos pobūdžiui, mastui ir sudėtingumui adekvačią valdymo, rizikų valdymo ir vidaus kontrolės sistemą, užtikrinančią saugią ir patikimą NPB veiklą, kai yra pateikti šio straipsnio 1 dalyje nurodyti dokumentai, duomenys ir (ar) informacija ir atitinka reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus. Finansų įstaiga taip pat turi atitikti kitus šio įstatymo nustatytus reikalavimus, tarp jų – teisinės formos, minimalaus nuosavo NPB kapitalo, NPB vadovams taikomus reikalavimus, ir yra pasirengusi saugiai bei patikimai teikti paslaugas.

6. Priežiūros institucija atsisako išduoti NPB veiklos licenciją, jeigu:

1) pateikti dokumentai, duomenys ir (ar) informacija neatitinka NPB veiklą ir jos priežiūrą reglamentuojančių teisės aktų nustatytų reikalavimų, pateikti ne visi šio straipsnio 1 dalyje nurodyti ar papildomai pareikalauti dokumentai, duomenys ir (ar) informacija arba jie yra neteisingi;

2) NPB neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų.

7. Apie priimtą sprendimą dėl NPB veiklos licencijos išdavimo ar atsisakymo ją išduoti paskelbiama priežiūros institucijos interneto svetainėje. Priežiūros institucija apie priimtą sprendimą išduoti NPB veiklos licenciją ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, praneša Vyriausybei.

8. NPB veiklos licenciją turintis NPB visada turi atitikti reikalavimus, kurie nustatyti šiai licencijai gauti. NPB šio įstatymo ir priežiūros institucijos teisės aktų nustatytais atvejais ir tvarka privalo priežiūros instituciją informuoti apie duomenų, kurie buvo pateikti NPB veiklos licencijai gauti, pasikeitimus.

9. NPB veiklos licencijos išdavimo procedūrą nustato Lietuvos bankas.

10 straipsnis. NPB veiklos licencijos panaikinimas ir galiojimo sustabdymas

1. Priežiūros institucija panaikina NPB veiklos licenciją Finansų įstaigų įstatymo 10 straipsnio 1 ir 2 dalyse nustatytais pagrindais.

2. Priežiūros institucija NPB veiklos licenciją panaikina savo sprendimu, jeigu:

1) šio įstatymo 5 straipsnio 3 dalyje nustatytais pagrindais panaikinamas pavedimas vykdyti skatinamojo finansavimo veiklą;

2) NPB neatitinka reikalavimų, kurie nustatyti NPB veiklos licencijai gauti;

3) priimtas priežiūros institucijos sprendimas NPB taikyti šio įstatymo 29 straipsnio 6 punkte nustatytą poveikio priemonę;

4) NPB veikla pasibaigia dėl reorganizavimo ar priėmus sprendimą ją likviduoti.

3. NPB veiklos licencijos galiojimas sustabdomas priežiūros institucijai priėmus sprendimą NPB taikyti šio įstatymo 29 straipsnio 5 punkte nustatytą poveikio priemonę. Išnykus NPB veiklos licencijos galiojimo sustabdymo pagrindui, priežiūros institucija nedelsdama, ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo tada, kai įsitikino, kad licencijos galiojimo sustabdymo pagrindas išnyko, atnaujinama NPB veiklos licencijos galiojimą.

4. Priežiūros institucija apie priimtą sprendimą panaikinti NPB veiklos licenciją, sustabdyti ar atnaujinti jos galiojimą nedelsdama, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos, praneša Vyriausybei, NPB ir paskelbia savo interneto svetainėje.

5. Panaikinus NPB veiklos licenciją ar sustabdžius jos galiojimą, NPB netenka teisės verstis NPB veikla.

ANTRASIS SKIRSNIS

NPB VEIKLOS ORGANIZAVIMAS IR VALDYMAS

11 straipsnis. NPB organai

1. NPB veikia šie organai:

- 1) visuotinis akcininkų susirinkimas;
- 2) stebėtojų taryba;
- 3) NPB audito ir kontrolės komitetas;
- 4) valdyba;
- 5) administracijos vadovas.

2. NPB valdymo organai yra valdyba ir administracijos vadovas. NPB priežiūros organas yra stebėtojų taryba. NPB audito ir kontrolės komitetas yra savarankiškas audito ir kontrolės organas, sudaromas visuotinio akcininkų susirinkimo ir atliekantis šio straipsnio 8 dalyje nustatytas NPB audito, kontrolės ir priežiūros funkcijas.

3. NPB valdymo ir priežiūros organų, NPB audito ir kontrolės komiteto sudarymo ir darbo tvarka, kompetencija (teisės, pareigos, funkcijos) ir atsakomybė tiek, kiek nenustatyta šiame įstatyme, taip pat Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo

įstatymo 23 straipsnyje ir Akcinių bendrovių įstatyme, nustatoma NPB įstatuose. Reputacijos, kvalifikacijos ir tinkamumo reikalavimai vertinami pagal šio įstatymo 12 straipsnį.

4. Stebėtojų tarybos nariai turi būti nesusiję darbo ar jų esmę atitinkančiais santykiais su NPB.

5. NPB stebėtojų taryba, atsižvelgdama į NPB audito ir kontrolės komiteto rekomendacijas, užtikrina, kad NPB vidaus kontrolės sistema atitiktų šio įstatymo 13 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

6. NPB visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu į NPB stebėtojų tarybą stebėtojų teisėmis, be balsavimo teisių, gali būti paskirti ministerijų ir (ar) tarptautinių finansų institucijų atstovai.

7. NPB audito ir kontrolės komitetas veikia kaip NPB ir jo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių audito ir kontrolės komitetas ir yra sudaromas iš 5 nepriklausomų narių visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu ne ilgesniam negu 5 metų laikotarpiui. NPB audito ir kontrolės komiteto veiklos nuostatus tvirtina NPB visuotinis akcininkų susirinkimas. NPB audito ir kontrolės komitetas yra atskaitingas visuotiniam akcininkų susirinkimui. NPB audito ir kontrolės komitetas teikia išvadas, pranešimus ir kitą reikalingą informaciją visuotiniam akcininkų susirinkimui ir stebėtojų tarybai jų funkcijoms atlikti.

8. NPB audito ir kontrolės komiteto funkcijos, jomis neapsiribojant, apima:

1) NPB, jo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių finansinių ataskaitų rengimo, vidaus audito plano ir audito atlikimo procesų priežiūrą;

2) NPB, jo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių auditorių, audito įmonių ir nepriklausomų tvarumo atskaitomybės užtikrinimo paslaugų teikėjų nepriklausomumo principo laikymosi priežiūrą;

3) NPB, jo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių vidaus kontrolės ir rizikos valdymo sistemų, turinčių įtakos audituojamo NPB, jo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių finansinei atskaitomybei ir NPB tvarumo atskaitomybei, ir vidaus audito sistemų bei procesų veiksmingumo priežiūrą;

4) rekomendacijų, susijusių su išorės audito įmonės ir auditoriaus parinkimu, skyrimu, pakartotiniu skyrimu ir atšaukimu bei sutarties su išorės audito įmone ir auditoriumi rengimą ir teikimą NPB, išorės auditoriaus išvadų ir rekomendacijų įgyvendinimo stebėseną;

5) atitikties užtikrinimo ir vidaus audito funkcijų NPB ir jo patronuojamosiose (dukterinėse) įmonėse veiksmingumo ir efektyvumo priežiūrą bei užtikrinimą, taip pat rekomendacijų dėl šių funkcijų tobulinimo teikimą;

6) visų išorės auditų išvadų ir rekomendacijų priežiūrą ir vertinimą;

7) priežiūros institucijos pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo vertinimą;

8) mandatinės veiklos vykdymo priežiūrą;

9) pranešimų pateiktos informacijos nagrinėjimą.

12 straipsnis. NPB vadovai ir darbuotojai

1. NPB vadovai yra:

- 1) administracijos vadovas (vadovas ir jo pavaduotojas, jeigu skiriamas);
- 2) valdybos nariai;
- 3) stebėtojų tarybos nariai;
- 4) NPB audito ir kontrolės komiteto nariai.

2. NPB vadovų tinkamumo vertinimui *mutatis mutandis* taikomi Bankų įstatymo 34 straipsnio 2–9, 12, 13, 15 ir 16 dalių reikalavimai.

3. NPB darbuotojams, atsakingiems už NPB vidaus kontrolės, rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo ir vidaus audito funkcijas, taip pat NPB finansinių išteklių valdymo, finansų planavimo ir finansinės atskaitomybės funkcijas, (angl. *key function holders*), jeigu jie nėra valdymo organo nariai, *mutatis mutandis* taikomos Bankų įstatymo 34 straipsnio 10, 14, 15 ir 16 dalių nuostatos.

13 straipsnis. NPB veiklos vidaus kontrolė

1. NPB veiklos vidaus kontrolė organizuojama ir vykdoma vadovaujantis Finansų įstaigų įstatymu ir priežiūros institucijos teisės aktais. NPB atsakingas už savo ir savo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių vidaus kontrolės sistemos taikymą, o už rizikos valdymo, atitikties užtikrinimo ir vidaus audito funkcijų veiksmingą kasdienio vykdymo valdymą atsakingi šias funkcijas atliekantys asmenys (angl. *key function holders*).

2. NPB turi užtikrinti, kad būtų įdiegtos priemonės, kurios leistų NPB darbuotojams specialiu, nepriklausomu ir autonomišku kanalu NPB viduje pranešti apie padarytą ar galimą šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų pažeidimą. Šioms priemonėms įdiegti NPB gali pasitelkti trečiuosius asmenis. Šioms priemonėms taikomi Lietuvos banko įstatymo 43⁸ straipsnio 2, 3 ir 4 punktuose nustatyti reikalavimai.

14 straipsnis. Lėšų investavimas ir (ar) naudojimas vykdant mandatinę veiklą

1. NPB vykdant mandatinę veiklą įgyvendinamų skatinamųjų finansinių priemonių ir (ar) valdomų fondų fondų laikinai laisvos lėšos finansų ministro nustatyta tvarka investuojamos ir (ar) Vyriausybės nustatyta tvarka naudojamos kitoms NPB įgyvendinamoms skatinamosioms finansinėms priemonėms įgyvendinti ir (ar) fondų fondams valdyti, užtikrinant lėšų grąžinimą į atitinkamą skatinamosios finansinės priemonės ir (ar) fondų fondo, kurių laikinai laisvos lėšos buvo investuotos ir (ar) panaudotos, sąskaitą.

2. NPB vykdant mandatinę veiklą įgyvendinamų skatinamųjų finansinių priemonių ir (ar) valdomų fondų fondų lėšos Vyriausybės sprendimu Vyriausybės nustatyta tvarka gali būti skiriamos NPB įstatiniam kapitalui didinti, jeigu tai neprieštarauja Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos teisės aktams.

15 straipsnis. Rizikos pasidalijimas

1. NPB, vykdydamas skatinamojo finansavimo veiklą ir siekdamas užpildyti rinkos trūkumus finansuojant įvairaus rizikos profilio projektus, turi derinti mandatinę veiklą ir balansinę veiklą NPB finansiniam tvarumui, nuosavų lėšų išsaugojimui ir rizikos diversifikavimui užtikrinti.

2. Siekiant pagerinti finansavimo prieinamumą skatinamųjų finansinių priemonių grįžusios lėšos gali būti naudojamos rizikos pasidalijimo mechanizmams kurti, įskaitant garantijų schemas ir rizikos pasidalijimo struktūras, bet tuo neapsiribojant. Konkrečios rizikos pasidalijimo sąlygos, nuostolių padengimo tvarka, garantijų dydis ir kiti parametrai nustatomi fondų fondo, skatinamosios finansinės priemonės ar rizikos pasidalijimo schemas įgyvendinimo dokumentuose, nepažeidžiant valstybės pagalbos reikalavimų, Europos Sąjungos finansinių priemonių įgyvendinimą reglamentuojančių teisės aktų ir Lietuvos Respublikos valstybės skolos įstatymo nuostatų.

16 straipsnis. NPB minimalus nuosavas kapitalas

1. NPB minimalus nuosavas kapitalas turi būti ne mažesnis negu 500 000 000 eurų.

2. NPB valdyba, nustačiusi, kad NPB nuosavas kapitalas yra mažesnis už NPB minimalų nuosavą kapitalą, privalo apie tai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas pranešti priežiūros institucijai ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį sušaukti neeilinį visuotinį akcininkų susirinkimą. NPB visuotinis akcininkų susirinkimas privalo priimti sprendimus, kurie leistų ne vėliau kaip per 3 mėnesius atkurti NPB nuosavą kapitalą iki NPB minimalaus nuosavo kapitalo dydžio. Apie visuotinio akcininkų susirinkimo priimtus sprendimus dėl NPB nuosavo kapitalo atkūrimo NPB valdyba praneša priežiūros institucijai ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo šių sprendimų priėmimo dienos. NPB per 10 darbo dienų nuo NPB visuotinio akcininkų susirinkimo dienos parengia NPB nuosavo kapitalo atkūrimo planą ir pateikia jį priežiūros institucijai.

17 straipsnis. Specialusis kapitalo rezervas ir pelnas

1. Be Akcinių bendrovių įstatyme ir Finansų įstaigų įstatyme nustatytų rezervų, NPB turi suformuoti ne mažesnę kaip 5 procentų NPB įstatinio kapitalo dydžio specialųjį kapitalo rezervą.

2. Specialusis kapitalo rezervas formuojamas kaupimo principu, kiekvienais metais tokiam rezervui formuoti skiriant ne mažiau kaip 10 procentų tų metų paskirstytojo pelno, iki bus pasiektas nustatytas rezervo lygis. Specialusis kapitalo rezervas NPB visuotinio akcininkų susirinkimo sprendimu gali būti naudojamas NPB nuostoliams dengti.

3. NPB pelnas naudojamas šiame įstatyme, Akcinių bendrovių įstatyme, Finansų įstaigų įstatyme ir NPB įstatuose numatytiems rezervams sukaupti ir (ar) didinti, NPB veiklai užtikrinti. NPB

pelnas nenaudojamas dividendams išmokėti, kol sukaupiami šio straipsnio 1 dalyje nurodytuose įstatymuose nustatytų dydžių rezervai.

18 straipsnis. Kapitalo pakankamumo reikalavimai

1. NPB turi nuolat laikytis kapitalo pakankamumo reikalavimų, nustatytų 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente [\(ES\) Nr. 575/2013](#) dėl riziką ribojančių reikalavimų kredito įstaigoms, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas [\(ES\) Nr. 648/2012](#), su visais pakeitimais ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose.

2. Priežiūros institucija gali leisti laikinai nesilaikyti Reglamente [\(ES\) Nr. 575/2013](#) nustatytų koncentracijos apribojimų, jeigu tai būtina siekiant Vyriausybės nustatyto viešojo intereso tikslo ir NPB priežiūros institucijos nustatyta tvarka yra įvertinęs riziką, kylančią dėl koncentracijos apribojimų nesilaikymo, nustatęs rizikos mažinimo priemones, parengęs grįžimo prie atitikties koncentracijos apribojimams planą ir užtikrinęs atskaitomybę.

3. NPB privalo priežiūros institucijos nustatyta tvarka vertinti riziką, su kuria jis susiduria arba gali susidurti, jos pokyčius ir užtikrinti, kad kapitalas būtų pakankamas galimiems nuostoliams, kylantiems dėl šios rizikos, padengti.

19 straipsnis. Likvidumo reikalavimai

1. NPB turi nuolat laikytis turto ir įsipareigojimų terminų atitikties (likvidumo spragos) normatyvų, apskaičiuojamų priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

2. NPB privalo priežiūros institucijos nustatyta tvarka vertinti jam būdingą likvidumo riziką, jos pokyčius ir užtikrinti, kad, atsižvelgiant į kylančią ar galinčią kilti riziką, jo likvidumo atsarga yra pakankamo dydžio.

20 straipsnis. Operacinės rizikos valdymo reikalavimai

1. NPB turi nuolat laikytis operacinės rizikos valdymo reikalavimų, nustatytų Reglamente [\(ES\) Nr. 575/2013](#) ir jį įgyvendinančiuose teisės aktuose.

2. NPB privalo turėti ir naudoti reikiamas sistemas, įskaitant informacinių ryšių technologijas, kurios įdiegtos ir valdomos pagal 2022 m. gruodžio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą [\(ES\) 2022/2554](#) dėl skaitmeninės veiklos atsparumo finansų sektoriuje, kuriuo iš dalies keičiami reglamentai [\(EB\) Nr. 1060/2009](#), [\(ES\) Nr. 648/2012](#), [\(ES\) Nr. 600/2014](#), [\(ES\) Nr. 909/2014](#) ir [\(ES\) 2016/1011](#), ir jo pagrindu priimtus Europos Sąjungos įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. NPB veiklą papildančių paslaugų pirkimui *mutatis mutandis* taikoma Bankų įstatymo 4 straipsnio 4 dalis.

21 straipsnis. Priežiūros tikslu teikiamos ataskaitos

NPB priežiūros institucijos nustatyta tvarka ir terminais rengia ir teikia priežiūrai atlikti skirtas ataskaitas.

22 straipsnis. NPB apskaita, finansinių ataskaitų rinkiniai ir auditas

1. NPB privalo tvarkyti finansinę apskaitą vadovaudamasis Lietuvos Respublikos įstatymais ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais finansinės apskaitos tvarkymą, taip pat NPB pasirinkta apskaitos politika, kuri įgyvendinama atsižvelgiant į konkrečias sąlygas, veiklos pobūdį bei tarptautinius finansinės atskaitomybės standartus.

2. NPB apskaitai, NPB, jo patronuojamųjų (dukterinių) įmonių finansinių ataskaitų rinkiniams ir auditui *mutatis mutandis* taikomos Bankų įstatymo 60–63 straipsnių nuostatos.

23 straipsnis. NPB paslaptis

NPB paslapties apsaugai *mutatis mutandis* taikomas Bankų įstatymo 55 straipsnis, išskyrus šio įstatymo 33 straipsnyje nustatytą išimtį.

TREČIASIS SKIRSNIS

NPB PRIEŽIŪRA IR ATSAKOMYBĖ UŽ NPB VEIKLAI TAIKOMŲ REIKALAVIMŲ PAŽEIDIMUS

24 straipsnis. NPB priežiūra

1. NPB veiklos licenciją turinčio NPB ir jo grupės, kurią sudaro NPB ir šio įstatymo 8 straipsnio 4 dalyje nurodyta tvarka įsteigtos NPB patronuojamosios (dukterinės) įmonės, konsoliduotą balansinės veiklos priežiūrą vykdo priežiūros institucija – Lietuvos bankas.

2. Priežiūros institucija vykdo mandatinės veiklos priežiūrą, kiek tai reikalinga pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijai užtikrinti, vadovų tinkamumui vertinti ir operacinei rizikai valdyti.

3. Priežiūros institucija NPB atžvilgiu nevykdo mandatinės veiklos atitikties skatinamojo finansavimo įpareigojimams ar planavimo dokumentams vertinimo, taip pat viešųjų lėšų panaudojimo pagal paskirtį audito ar Europos Sąjungos lėšų valdymo kontrolės funkcijų, kurias pagal kompetenciją atlieka Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė ir (ar) Europos Sąjungos institucijos.

4. Priežiūros institucija vykdo priežiūrą vadovaudamasi Lietuvos banko įstatymu, Finansų įstaigų įstatymu, šiuo įstatymu ir kitais finansų rinką reglamentuojančiais teisės aktais, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijai.

25 straipsnis. Priežiūros institucijos teisės ir pareigos

1. Priežiūros institucija turi teisę:

1) jeigu NPB organų priimti sprendimai kelia pavojų NPB veiklos stabilumui ir patikimumui, kreiptis į teismą, kad šie sprendimai, kai yra įstatymuose nustatyti pagrindai, būtų pripažinti negaliojančiais;

2) sudaryti sutartis su audito įmonėmis, turto vertintojais ar kitais reikiamą kvalifikaciją pagal tikrinimo tikslą ir sritį turinčiais asmenimis dėl NPB patikrinimo, kad būtų nustatyta NPB turto vertė, finansinė būklė, įvertintos priimtose rizikos ar patikrintos kitos veiklos sritys. Šių asmenų darbą ir kitas su tuo susijusias jų išlaidas apmoka NPB. Pagal sutartis su priežiūros institucija veikiančios šio punkte nurodyti asmenys turi teises, nustatytas priežiūros institucijai šiame straipsnyje, ir teises, nustatytas priežiūros institucijos tarnautojams Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnio 5 dalies 1, 3, 11 ir 12 punktuose;

3) reikalauti, kad būtų pakeista NPB finansinių ataskaitų rinkinius audituojanti audito įmonė, jeigu ji ar auditorius neatitinka arba nevykdo įstatymuose, reglamentuojančiuose įmonių finansinę atskaitomybę ir auditą, nustatytų reikalavimų.

2. Priežiūros institucija Lietuvos banko įstatymo nustatyta tvarka duoda NPB šiuos privalomus nurodymus:

1) per priežiūros institucijos nustatytą terminą pašalinti NPB veiklą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus ar NPB veiklos trūkumus;

2) pagerinti vidaus kontrolės ir (arba) rizikos valdymo procesus;

3) įvertinti paskolų vertės sumažėjimą ir suformuoti papildomus specialiuosius atidėjinius ar pagerinti turto valdymo tvarką;

4) sumažinti su NPB sistemomis, įskaitant tretiesiems asmenims perduotą veiklą, susijusias rizikas;

5) sumažinti kintamąją atlygio dalį kaip procentinę grynujų pajamų dalį, mokamą NPB vadovams ir darbuotojams, jeigu tai nesuderinama su patikimos kapitalo bazės išlaikymu;

6) priežiūros institucijai pateikti papildomą informaciją arba teikti dažniau, negu nustatyta teisės aktuose, informaciją, reikalingą priežiūros funkcijoms atlikti;

7) vykdyti specialius likvidumo reikalavimus;

8) viešai atskleisti papildomą informaciją, kuri nenustatyta teisės aktuose, reglamentuojančiuose privalomus viešojo atskleidimo reikalavimus;

9) per priežiūros institucijos nustatytą terminą atlikti NPB tarpinių finansinių ataskaitų rinkinio auditą;

10) parengti ir įgyvendinti per priežiūros institucijos nustatytą terminą jai priimtina NPB nustatytų pažeidimų ir (arba) trūkumų pašalinimo priemonių planą;

11) sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą arba NPB stebėtojų tarybos ar valdybos posėdį ir jame svarstyti priežiūros institucijos pasiūlytus klausimus. Jeigu NPB organai nevykdo nurodymo sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, priežiūros institucija turi teisę pati sušaukti visuotinį akcininkų susirinkimą, parengti jo darbotvarkę ir reikalauti, kad jame būtų apsvarstyti priežiūros institucijos pasiūlyti klausimai. Jeigu nevykdomas nurodymas sušaukti NPB stebėtojų tarybos ar valdybos posėdį ar juose apsvarstyti priežiūros institucijos pasiūlytus klausimus, priežiūros institucija turi teisę taikyti šiame įstatyme nustatytas poveikio priemones;

12) NPB vadovams atvykti į priežiūros instituciją ir duoti paaiškinimus. Priežiūros institucija apie nurodymą NPB vadovams atvykti į priežiūros instituciją turi teisę paskelbti viešai;

13) atkurti iki teisės aktų pažeidimo buvusią padėtį;

14) vykdyti papildomus reikalavimus dėl NPB veiklos rizikos ribojimo arba atlikti kitus veiksmus ar neatlikti tam tikrų veiksmų, kad būtų pašalinti teisės aktų pažeidimai ar NPB veiklos trūkumai arba kad NPB veikla būtų stabili ir patikima.

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyti privalomi nurodymai gali būti duodami, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) priežiūros institucija nustato teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta jos kompetencijai, pažeidimų arba NPB veiklos trūkumų;

2) priežiūros institucija turi įrodymų, kad per ateinančius 12 mėnesių teisės aktai, kurių laikymosi priežiūra priskirta jos kompetencijai, gali būti pažeisti;

3) kyla grėsmė NPB veiklos stabilumui ir patikimumui arba visuomenės ir (ar) NPB klientų interesams.

4. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyti nurodymai gali būti duodami kartu taikant ir poveikio priemones.

5. NPB privalo įvykdyti šio straipsnio 2 dalyje nustatytus privalomus nurodymus priežiūros institucijos nustatytais terminais ir nedelsdamas, ne vėliau kaip kitą darbo dieną po nurodymo įvykdymo dienos, apie tai raštu pranešti priežiūros institucijai.

6. Priežiūros institucijos nustatyta tvarka jos tarnautojai turi teisę, kai tai būtina priežiūros funkcijoms atlikti ir rizikoms įvertinti, dalyvauti NPB organų darbe – dalyvauti susirinkimuose ar posėdžiuose stebėtojų teisėmis ar kitaip stebėti NPB organų ir NPB vadovų veiklą, susijusią su NPB valdysena, rizikų valdymu, vidaus kontrolės sistemų veikimu ir teisės aktų reikalavimų laikymusi.

26 straipsnis. Teisė reikalauti pateikti informaciją ir teisė atlikti patikrinimus

1. Priežiūros institucija priežiūrai reikalingos informacijos ir (ar) duomenų turi teisę prašyti iš NPB, asmenų, su kuriais NPB yra sudaręs sandorius dėl NPB veiklą papildančių paslaugų pirkimo, ir kitų asmenų, kuriems NPB yra perdavęs funkcijų ar veiklos vykdymą, įskaitant informacinių ir

ryšių technologijų paslaugas teikiančias trečiąsias šalis, nustatytas Reglamento [\(ES\) 2022/2554](#) V skyriuje.

2. NPB ir kiti šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys privalo teikti priežiūros institucijos prašomą informaciją ir (ar) duomenis net ir tuo atveju, kai tokia informacija ir (ar) duomenys sudaro NPB paslaptį, komercinę paslaptį arba yra konfidencialūs dėl kitų priežasčių.

3. Priežiūros institucija turi teisę atlikti priežiūros funkcijoms vykdyti reikalingus su šio straipsnio 1 dalyje nurodytais asmenimis susijusius patikrinimus. Reikalavimai priežiūros institucijos atliekamiems patikrinimams nustatyti Lietuvos banko įstatymo 42¹ straipsnyje.

4. Atlikdami patikrinimą, priežiūros institucijos tarnautojai naudojami Lietuvos banko įstatyme ir šiame įstatyme nustatytais teisėmis.

27 straipsnis. Priežiūros institucijos teisė į informaciją ir priežiūros tikslu gautos informacijos apsauga

1. NPB, valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, kiti fiziniai ir juridiniai asmenys priežiūros institucijos prašymu privalo ne vėliau kaip per 10 darbo dienų pateikti jai informaciją, taip pat ir konfidencialią informaciją, duomenis, dokumentus, jų kopijas, reikalingus jos funkcijoms atlikti ir uždaviniams įgyvendinti.

2. Priežiūros institucijos priežiūros tikslais gautos informacijos apsaugai taikomas Lietuvos banko įstatymo 43 straipsnis.

28 straipsnis. Duomenų, susijusių su skolinimo priemonėmis, teikimas, gavimas ir tvarkymas

1. NPB privalo priežiūros institucijai teikti duomenis, įskaitant asmens duomenis, apie NPB tiesiogiai (ne per finansų tarpininkus) teikiamų ir administruojamų paskolų gavėjus ir jiems suteiktas paskolas, kaip jos suprantamos pagal priežiūros institucijos teisės aktus, prievolių įvykdymo užtikrinimo davėjus ir turi teisę naudotis iš priežiūros institucijos gautais duomenimis priežiūros institucijos nustatyta tvarka.

2. Priežiūros institucija, atlikdama jai įstatymų pavestas funkcijas, vadovaudamasi šio straipsnio 4 dalyje nurodytais teisės aktais, turi teisę savo nustatyta tvarka tvarkyti šio straipsnio 1 dalyje nurodytus NPB pateiktus duomenis, įskaitant asmens duomenis.

3. NPB asmens duomenis tvarko NPB atliekamo kreditingumo vertinimo, finansinių įsipareigojimų valdymo ir su tuo susijusių rizikų valdymo tikslu.

4. Priežiūros institucija ir NPB asmens duomenis tvarko vadovaudamiesi 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu [\(ES\) 2016/679](#) dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva [95/46/EB](#)

(Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas), Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir kitais asmens duomenų tvarkymą reglamentuojančiais teisės aktais.

29 straipsnis. Poveikio priemonės

Priežiūros institucija taiko šias poveikio priemones:

1) viešai paskelbia apie šio įstatymo ir kitų teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai, pažeidimą ir jį padariusį asmenį, vadovaudamasi Lietuvos banko įstatymo 43³ straipsnio 15 dalyje nustatyta tvarka;

2) įspėja dėl šio įstatymo ir kitų teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai, pažeidimo ir nurodo per nustatytą terminą nutraukti teisės akto pažeidimą;

3) skiria šio įstatymo 31 straipsnyje nustatytas baudas;

4) laikinai nušalina NPB valdybos narį (narius), NPB administracijos vadovą (vadovus) nuo pareigų arba nušalina NPB valdybos narį (narius), NPB administracijos vadovą (vadovus) nuo pareigų ir reikalauja, kad jie būtų atšaukti iš pareigų ir (ar) su jais būtų nutraukta sutartis ar būtų panaikinti jų įgaliojimai. Nušalinant nuo pareigų *mutatis mutandis* taikomas Bankų įstatymo 75 straipsnis;

5) laikinai sustabdo NPB veiklos licencijos galiojimą;

6) panaikina išduotą NPB veiklos licenciją.

30 straipsnis. Poveikio priemonių taikymo pagrindai ir tvarka

1. Poveikio priemonės taikomos, kai yra bent vienas iš šių pagrindų:

1) teikiamos kitos finansinės paslaugos neturint suteiktos teisės;

2) NPB veiklos licenciją gavo pateikęs klaidingą informaciją arba pasinaudodamas kitomis neteisėtomis priemonėmis;

3) nevykdomi arba netinkamai vykdomi NPB veiklos reikalavimai;

4) priežiūros tikslais informacija nepateikiama, pateikiama pavėluotai arba neišsami ar netiksli;

5) nevykdomi arba netinkamai vykdomi priežiūros institucijos pagal šio įstatymo 25 straipsnio 2 dalį duoti privalomi nurodymai;

6) nebetenkinami reikalavimai, nustatyti NPB veiklos licencijai gauti;

7) NPB vadovais paskiriami arba NPB vadovų pareigas eina vienas ar keli asmenys, neatitinkantys Bankų įstatymo 34 straipsnio 2, 3, 12 ir 13 dalyse nustatytų kvalifikacijos, reputacijos ir patirties reikalavimų tokioms pareigoms eiti;

8) pažeidžiami Reglamente [\(ES\) Nr. 575/2013](#) nustatyti reikalavimai;

9) pažeidžiami Reglamente [\(ES\) 2022/2554](#) nustatyti reikalavimai;

- 10) trukdoma priežiūros institucijai ar jos įgaliotiems asmenims atlikti patikrinimus;
- 11) padaromi kiti šio įstatymo ar kitų teisės aktų, kurių laikymosi priežiūra priskirta priežiūros institucijos kompetencijai, pažeidimai arba yra grėsmė, kad dėl NPB veiklos arba finansinės būklės būtų pažeisti visuomenės ir (arba) klientų interesai.

2. Poveikio priemonių taikymo tvarka nustatyta Lietuvos banko įstatyme.

31 straipsnis. Baudos

1. Priežiūros institucija skiria:
 - 1) NPB – iki 10 procentų NPB bendrųjų metinių pajamų dydžio baudą;
 - 2) NPB vadovams – iki 50 000 eurų dydžio baudą.
2. NPB bendrosios metinės pajamos, pagal kurias nustatomas skiriamos baudos dydis, nustatomos pagal paskutinių jo sudarytų (pasirašytų) metinių finansinių ataskaitų duomenis.
3. Kai sunku nustatyti NPB bendrąsias metines pajamas ar to padaryti neįmanoma arba bendrosios metinės pajamos yra mažesnės negu 1 000 000 eurų, priežiūros institucija vietoj šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nurodytos baudos NPB skiria iki 100 000 eurų baudą.
4. Šio įstatymo 30 straipsnio 1 dalies 5 punkte nurodytais atvejais priežiūros institucija *mutatis mutandis* Bankų įstatyme nustatyta tvarka už kiekvieną privalomo nurodymo nevykdymo ar netinkamo vykdymo dieną skiria baudą iki vieno procento bendrųjų metinių pajamų, o tais atvejais, kai sunku nustatyti bendrąsias metines pajamas ar to padaryti neįmanoma, – už kiekvieną tokią dieną skiria iki 1 500 eurų dydžio baudą.
5. Jeigu dėl šio įstatymo pažeidimų buvo neteisėtai gauta pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengta nuostolių ar padaryta žalos ir tokių pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengtų nuostolių ar padarytos žalos dydis, jeigu jį įmanoma nustatyti, viršijo šio straipsnio 1 ar 3 dalyje nurodytus baudų dydžius, priežiūros institucija skiria baudą iki dvigubo neteisėtai gautų pajamų, kitokios turtinės naudos, išvengtų nuostolių ar padarytos žalos dydžio.
6. Baudos apskaičiuojamos vadovaujantis Lietuvos banko įstatymo 43³ straipsnyje nustatyta tvarka.

VI SKYRIUS BENDRADARBIAVIMAS, VIEŠINIMAS IR ATSKAITOMYBĖ

32 straipsnis. Bendradarbiavimas

NPB bendradarbiauja su Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnyba prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Europos kovos su sukčiavimu tarnyba klausimais, susijusiais su NPB vykdoma skatinamojo finansavimo veikla,

antikorupcinės aplinkos stiprinimu ir rizikų, susijusių su galima korupcine veikla, valdymu, taip pat įgyvendinant prevencines priemones, užkertančias kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui.

33 straipsnis. Naudos gavėjų viešinimas

1. Siekdamas užtikrinti skaidrumą, visuomenės teisę žinoti ir NPB atsakingą valstybės finansinių išteklių naudojimą, taip pat mažinti korupcijos riziką, NPB savo interneto svetainėje projekto, kurį NPB tiesiogiai finansuoja, finansavimo laikotarpiu viešina fizinių asmenų ir juridinių asmenų naudos gavėjų vardus ir pavardes, finansavimo sumą ir finansavimo laikotarpį, kai skirto finansavimo suma ne mažesnė kaip 100 000 eurų.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nustatytas viešinimo reikalavimas netaikomas NPB finansuojamiems viešojo sektoriaus subjektų projektams, daugiabučių namų modernizavimo projektams, gynybos ir saugumo srityje veikiančių įmonių projektams.

34 straipsnis. Lietuvos Respublikos Seimui teikiama informacija

Finansų ministerija kartu su NPB kartą per metus, bet ne vėliau kaip iki birželio 1 d. Seimo Biudžeto ir finansų komitetui teikia informaciją apie NPB veiklos metinius rezultatus, įskaitant įgyvendinamas antikorupcines, skaidrumo ir atitikties priemones. Ši informacija teikiama tokia apimtimi ir būdu, kurie leistų užtikrinti NPB priimamų ekonominių sprendimų nepolitizavimą ir NPB konfidencialios informacijos apsaugą.“

2 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2 ir 3 dalis, įsigalioja 2027 m. sausio 1 d.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybė ir Lietuvos bankas iki 2026 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.
3. Lietuvos bankas 2026 m. gruodžio 31 d. pakeičia nacionalinio plėtros banko (toliau – NPB), įrašyto į Lietuvos banko tvarkomą nacionalinių plėtros bankų sąrašą, autorizavimo formą į NPB veiklos licenciją.
4. NPB per 12 mėnesių nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos privalo pateikti Lietuvos bankui dokumentus, duomenis ir informaciją, kuriais patvirtinama, kad jis atitinka šiuo įstatymu nauja redakcija dėstomame Lietuvos Respublikos nacionalinio plėtros banko įstatyme nustatytus reikalavimus NPB veiklos licencijai gauti. Lietuvos bankas, įvertinęs pateiktus dokumentus, duomenis ir informaciją ir nustatęs, kad NPB neatitinka nurodytų reikalavimų, privalo pareikalauti įgyvendinti nustatytus reikalavimus per jo nustatytą terminą ir (ar) taikyti priežiūros ar poveikio priemones.
5. Šiuo įstatymu nauja redakcija dėstomo Nacionalinio plėtros banko įstatymo 33 straipsnyje nurodyto duomenų viešinimo tolesnio būtinumo ir proporcingumo vertinimą Lietuvos Respublikos finansų ministerija atlieka praėjus 3 metams nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas